Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32812

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yapay zeka (YZ) teknolojilerinin h?zla yayg?nla?mas?yla birlikte, bu teknolojilere yönelik bireysel tutumlar ve psikolojik tepkiler önemli bir ara?t?rma alan? haline gelmi?tir. Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i'nin (Artificial Intelligence Anxiety Scale) Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, Rag?p Terzi (2020) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?layarak, ölçe?in güvenirlik ve geçerlik kan?tlar?n? ara?t?rmay? amaçlam??t?r. Bu uyarlama, bireylerin YZ'ye kar?? duyduklar? endi?e, korku veya kayg? düzeylerini ölçmek için sa?lam bir psikometrik araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yapay Zeka Kayg?s?, Ölçek Uyarlama, Rag?p Terzi, Yapay Zeka, Kayg?, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Rag?p Terzi

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin yapay zeka sistemlerine ve bunlar?n toplumsal etkilerine yönelik ya?ad?klar? bili?sel ve duygusal kayg? düzeyini nicel olarak belirlemektir. Uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac? ise, orijinal ?ngilizce yap?s?n? koruyarak, Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i'ni Türk kültürüne geçerli ve güvenilir bir ?ekilde aktarmakt?r. Bu, Türkiye'deki e?itim, teknoloji ve psikoloji alanlar?nda YZ kayg?s?n?n etkilerini inceleyen ara?t?rmalar için temel bir araç sa?lam??t?r.

Bu çal??ma, özellikle YZ'nin i?gücü piyasas?, ki?isel mahremiyet ve günlük ya?am üzerindeki potansiyel etkileri hakk?ndaki endi?elerin ölçülmesine olanak tan?r. Ölçek, yüksek kayg? düzeylerinin belirlenmesi ve bu kayg?y? azaltmaya yönelik müdahalelerin geli?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i, yapay zeka teknolojilerine kar?? geli?tirilen spesifik kayg? tepkilerini ölçen tek veya çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap? genellikle, bireyin YZ'yi tehdit edici, karma??k veya kontrol edilemez olarak alg?lamas?ndan kaynaklanan duygusal ve bili?sel bile?enleri içerir.

Ölçek, YZ'nin gelecekteki rolüne, ö?renme yeteneklerine ve insani görevleri devralma kapasitesine

ARABPSYCHOLOGY.COM

ili?kin duyulan rahats?zl?k ve korkuyu kapsayan maddelerden olu?ur. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?sal bütünlü?ünün korunup korunmad???, faktör analizi yöntemleriyle titizlikle incelenmi?tir.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri, ölçe?in Türkçe formunun gerçekten yapay zeka kayg?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla yürütülmü?tür. Genellikle bu süreç, dilsel e?de?erlik, kapsam geçerli?i (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) çal??malar?n? içerir.

Rag?p Terzi'nin (2020) çal??mas?, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen istatistiksel kan?tlar sunmay? hedeflemi?tir. Yap? geçerli?i, genellikle ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen faktör yap?s?na uygunlu?unu göstermek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenirlik yöntemi, ölçe?in iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanmas?d?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu gösterir.

Güvenirlik incelemeleri ayr?ca, zaman içinde ölçümlerin istikrar?n? de?erlendiren test-tekrar test güvenilirli?ini de içerebilir. Terzi (2020) çal??mas?, Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i'nin Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir, böylece ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygun oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir a?amas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas?d?r. Terzi (2020), muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanarak, ölçe?in birincil ve ikincil faktörlerinin orijinal ölçek yap?s?yla uyumlu olup olmad???n? test etmi?tir.

Bu analizler, ölçe?in maddelerinin beklendi?i gibi belirli alt boyutlar alt?nda grupland???n? ve bu alt boyutlar?n Yapay Zeka Kayg?s? gibi geni? bir yap?y? temsil etti?ini istatistiksel olarak kan?tlam??t?r. Elde edilen faktör yükleri ve uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA gibi), Türkçe formun yap?sal geçerli?ini desteklemi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?e ba?l? olarak muhtemelen 5'li veya 7'li Likert Ölçe?i kullan?lm??t?r

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Örne?in: Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Yüksek Ö?renim Ö?rencileri (Genel olarak teknolojiye maruz kalan popülasyon)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sa?lamak üzere seçilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

YZ Kayg?s?, Uyarlama Çal??mas?, Psikometrik Özellikler, Faktör Yap?s?, Yapay Zeka.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: terziragip@harran.edu.tr

Correspondence Address: Rag?p Terzi (Harran Üniversitesi, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ve uyarlamac?s? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Sorumlu yazar Rag?p Terzi ile yukar?da belirtilen e-posta adresi üzerinden ileti?im kurulabilir. Testin Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2020**'dir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya yüksek tirajl? akademik kullan?m? için izin ve ücret bilgileri yazar taraf?ndan sa?lanacakt?r.

Kaynakça

Terzi, R. (2020). An adaptation of Artificial Intelligence Anxiety Scale into Turkish: Reliability and validity study, *International Online Journal of Education and Teaching*, *7*(4), 1501-1515.

Orijinal makalenin PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: yapay-zeka-kaygisi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yapay Zeka Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için yazarla ileti?ime geçilmesi veya yukar?da belirtilen akademik referans?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM